

Pyoderma – klinikai tünetek, differenciáldiagnózis

Chiara Noli előadásainak vázlata

Kórokozó:

- Staphylococcus
- Ritkábban Streptococcus, Pseudomonas, Proteus, E. coli

Hajlamosító tényezők:

- Allergia, endokrin betegségek, metabolikus zavarok, parazitás fertőzések

Bőrfelületet érintő bőrfertőzés

- Hot spot
- Bőrredő gennyesedés

Nem mélyre terjedő pyoderma (pyoderma superficialis)

- Impetigo
 - Szórhiány, gyakran a hason
 - Kölykökben, öngyógyulás
 - Rossz minőségű eleség, parazitás fertőzöttség
- Felületes, terjedő pyoderma
 - Erythema, exsudatio, collarettek, hyperpigmentatio az elváltozás középpontjában
 - Leggyakrabban a törzsön
- Folliculitis
 - Pustulák
 - Endocrin betegségeknél gyakori (hypothyreosis, Cushing-szindróma)
 - Collarettek, alopecia
- Mucocutan pyoderma
 - Német juhászokban gyakori
 - Eróziók, pörkök, depigmentáció
 - Orr, szemhéj, ajak, nemi szervek
 - Hasonlít az autoimmun betegségekhez
 - Antibiotikumok kezelésre jól reagál

Mély pyoderma

- Álltájéki akne
- Pododermatitis
- Nyalogatás okozta végtaggranulomatosis (lick granulóma)
- Callus pyoderma (felfekvési pyoderma)
- Furunculosis
 - Demodicosis, dermatophytosis lehet a háttérben
 - Immunhiány
 - Pustulák, pörkök, gennyes, véres is lehet
- Német juhász kutyák mély pyodermája
 - 4-5 éves kor felett, valószínűleg immunhiányos betegség
 - Hajlamosító tényezők: allergia, hypothyreosis, leishmaniosis, ehrlichiosis
 - Sokszor idiopathicus

Papulák, pustulák, nedvedző területek, pörkök, alopecia
A váladék a gennyestől a savós-véresig változhat
Comb lateralis oldala, törzs, ágyék, ajak, mancs

Kórjelzés

- Citológia
- Baktérium tenyésztés
- Biopszia
- Antibiotikus kezelés

Differenciál diagnózis

Felületes pyoderma

- Felületes exsudatio
Intertrigo
Hot spot
- Erózió, pörk
Mucocutan pyoderma

Differenciál diagnózis: Discoid lupus erythematosus
Cinkhiányos dermatitis
Hepatocutan szindróma
Epitheliotrop lymphoma
- Papula
Kezdődő folliculitis
Impetigo

Differenciál diagnózis: Eleségallergia
Rühösség
Rovarsípés
- Pustula, collarete
Impetigo
Gennyes folliculitis

Differenciál diagnózis: Pemphigus foliaceus
Egyéb pustulák képződésével járó dermatitisek
- Exfoliatio
Felületes, terjedő pyoderma
Folliculitis

Differenciál diagnózis: Epitheliotrop lymphoma
Erythema multiforme
Dermatophytosis
Pemphigus foliaceus
- Körülírt alopecia
Folliculitis

Differenciál diagnózis: Demodicosis

Dermatophytosis

Mély pyoderma

- Furunculus

Áltájéki akne

Differenciál diagnózis: Demodicosis
Juvenilis cellulitis

- Kifekélyesedés

Német juhász kutyák mély pyodermája
Furunculosis

Differenciál diagnózis: Demodicosis
Mélyre terjedő mycosis

- Furunculus

Pododermatitis

Differenciál diagnózis: Pododemodicosis
Mycosis
Daganat

- Vértékes hólyagok

Differenciál diagnózis: Demodicosis
Vasculitis

- Nodulák, granulómák

Callus pyoderma
Lick granulóma
Bakteriális granulómák

Differenciál diagnózis: Daganat
Mélyre terjedő mycosis
Steril nodularis panniculitis

A diagnózis felállítása:

- Kórelőzmény
- Bőrkaparék vizsgálat
- Citológia
- Baktérium tenyésztés és rezisztencia vizsgálat
- A terápia hatékonysága
- Biopszia

A pyoderma helyi és szisztémás kezelése

A pyoderma az esetek 95%-ában másodlagos!
A kiváltó okot kell megtalálni és kezelni!

Bőrfelületet érintő bőrfertőzés (hot spot, intertrigo)

- Általában a helyi kezelés elegendő

Felületes és mély pyoderma

- Szisztémás és helyi kezelés is szükséges

Bőrredő gennyesedés (intertrigo)

- Fertőtlenítés: 0,5% klórhexidin tartalmú gél
- Helyileg antibiotikum
- Ha máshol is van bőrelváltozás, szisztémás antibiotikum 2-3 héten át

Hot spot

- Fertőtlenítés: 0,5% klórhexidin tartalmú géllal, vagy hígított polividon-jodid oldattal
- Szisztémás antibiotikum
- Parazitás fertőzöttség, allergiás háttér vizsgálata

Folliculitis

- Samponos fürdetés: klórhexidin-diglükonát (0,8-2%), benzoil-peroxid, etil-laktát, triclosan
- Hetente 1-2-szer 1-2 hónapon keresztül
- Szisztémás antibiotikum

Furunculosis/cellulitis

- Samponos fürdetés: klórhexidin-diglükonát (2-4%), benzoil-peroxid, etil-laktát, triclosan
- Hetente 2-szer 2-3 hónapon keresztül
- Szőrnyírás

Szisztémás antibiotikumok

Trimetoprim+sulfonamid

- 15-30 mg/ttkg/12 ó
- baktericid

Erythromycin

- 10-15 mg/ttkg/8 ó
- bakteriosztatikus

Linkomicin

- 20 mg/ttkg/12 ó
- bakteriosztatikus

Clindamycin

- 5 mg/ttkg/12 ó felületi fertőzés esetén
- 10 mg/ttkg/12 ó mély fertőzés esetén
- bakteriosztatikus

Tylosin

- 20 mg/kg/12 ó
- bakteriosztatikus/baktericid

Cefalexin

- 20-30 mg/ttkg/12 ó
- baktericid

Cefadroxil

- 10-20 mg/ttkg/12 ó
- baktericid

Cefovecin

- 8 mg/ttkg/14 nap
- baktericid

Amoxicillin + klavulánsav

- 20-25 mg/ttkg/12 ó
- baktericid

Rifampicin

- 10 mg/ttkg/12 ó
- baktericid

Enrofloxacin

- 5-10 mg/ttkg/24 ó
- baktericid

Marbofloxacin

- 2 mg/ttkg/24 ó

Ciprofloxacin

- 10 mg/ttkg/24 ó

Amikacin

- 10 mg/ttkg/12 ó
- baktericid

Gentamicin

- 2 mg/ttkg/8 ó

- baktericid

Helyi kezelés

Samponok

Etil-laktát

- antibakteriális hatás (etanol)
- savasít (laktát)
- zsíroldó
- hátrányai: szárít, dermatitist és kontakt bőrirritációt okozhat

Benzoil-peroxid (max. 2,5-3%)

- antibakteriális
- keratolitikus
- zsíroldó, szőrtüszőtisztító (demodicosis)
- hátrányai: szárít, dermatitist és kontakt bőrirritációt okozhat

Klórhexidin-diglükonát (0,5-4%)

- jól tolerált, széles spektrumú antibakteriális és antimikotikus hatóanyag
- nem irritál, csak ritkán okoz érzékenységet
- nem inaktiválják a szerves anyagok (pl. genny)
- hátrányai: nincs szőrtüszőtisztító hatása (demodicosis), nagy koncentrációban átmenetileg foltot hagyhat a világos szőrszínű kutyák bundáján

Kén (2%) + szalicilsav (2%)

- antibakteriális, viszketéscsillapító és keratoplasztikus hatású
- keratolitikus hatás
- hátrányai: a hatóanyagok iránti érzékenység esetén nem adható

Dichlorofen

- antibakteriális és keratoplasztikus hatás
- nem irritál
- hátrányai: szárít, nincs szőrtüszőtisztító hatása

Octopirox (piroctolamin)

- antibakteriális
- nagy az affinitása a keratinhoz
- hátrányai: szárít, nincs szőrtüszőtisztító hatása

Helyi antibakteriális kezelés

Mupirocin

- baktericid (Gram-pozitív bakt.)
- savas pH
- nincs szisztémás hatása
- jól penetrál a szövetekbe

Neomycin

- baktericid
- szenitizál
- inaktiválják a szerves anyagok

Polimixin + bacitracin

- Baktericid
- Kevésbé penetrál a szövetekbe

- Inaktiválják a szerves anyagok

Malassezia dermatitis és otitis

Malassezia pachydermatitis

- Lipofil, élesztőgomba, unipolárisan sarjadzik, 2-7 µm átmérőjű
- Az egészséges kutyák és macskák bőrén is megtalálható
- Dermatitis akkor okoz, ha a bőr védőmechanizmusa gyengül
- Valószínűleg szimbionta kapcsolatban él a kommenzalista Staphylococcusokkal
- A Malassezia dermatitisben szenvedő kutyáknál sokszor pyoderma is jelentkezik
- Hajlamos fajták: basset hound, tacsó, uszár, WHWT, cocker spániel, sharpei, shitzu, labrador, német juhász

Kórfejlődés

- Fakultatív patogén: fokozottan szaporodik, ha a bőr védőmechanizmusa gyengül (allergia, endocrinopathia, kornifikációs zavarok, immunszuppresszió, magas páratartalom esetén)
- A stratum corneum károsodik (mechanikai: pruritus miatt, biokémiai, élesztőgombák és baktériumok által termelt enzimek)
- Malassezia dermatitis/hyperszenzitivitás

Tünetek

- Erythema; sárga színű pörkök; zsíros, bűzös bőr; hyperpigmentatio, lichenificatio
- Pofa, mancs, nyak ventralis része, has alja, interdigitalis terület, körömágy
- Ceruminosus otitis sárgásbarna, kenőcsös váladékkal
- Viszketés!

Macskákban

- Ritkábban fordul elő, mint kutyákban
- FIV és FeLV fertőzött egyedekben gyakoribb
- Generalizált fertőzést okozhat a daganatos, vagy más súlyos betegségben szenvedő macskáknál
- Ceruminosus otitis
- Paronychia és áll táji akne
- Hajlamos fajták a Devon rex és a Sphynx

Kórjelzés

- Gondoljunk a Malassezia dermatitisre minden viszketéssel járó bőrgyulladásnál!
- Hasonlíthat és együtt is előfordulhat allergiával, pyodermával és keratinizációs zavarokkal
- Diagnózis: az elváltozott bőrfelszínről vett mintában a Malassezia nagy számban van jelen, és gombaellenes kezelésre jól reagál
- Citológia

Gyógykezelés

Samponok (10 perc kontakt idő, hetente kétszer 1 hónapon át, majd hetente egyszer)

- Klórhexidin (2 %) / mikonazol (2 %)
- Dichlorfene (6 %)
- Szelén-diszulfid
- Ketokonazol

Oldatok / spray

- Enilkonazol (0,2 %)
- Mikonazol krém / oldat
- Klotrimazol krém / oldat

Fülgyulladás kezelése

- Klotrimazol / mikonazol stb.
- Fültisztítás hetente kétszer!

Szisztémás kezelés

- Ketokonazol 5-10 mg/ttkg naponta kétszer 14-28 napon át
Mellékhatások!
- Itrakonazol 5 mg/ttkg naponta egyszer vagy kétszer
Ritkán jelentkeznek mellékhatások
- Griseofulvin: nem hatékony!

A háttérben lévő egyéb betegségek felderítése és kezelése nagyon fontos!

Idiopathicus esetekben (német juhász kutyák) fenntartó kezelés:

- Havonta egy héten szájon át ketokonazol
- Hetente egy-kétszer samponos fürdetés

Zoonózis veszélye!

